



Pers en Voorlichting

Gerecht van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 35/18
Luxemburg, 22 maart 2018

Arrest in zaak T-540/15
De Capitani/Europees Parlement

Het Europees Parlement moet in beginsel op specifiek verzoek toegang verlenen tot documenten betreffende lopende trialogen¹

De dialoogwerkzaamheden vormen een beslissende fase van de wetgevingsprocedure

Emilio De Capitani heeft het Europees Parlement in 2015² om toegang gevraagd tot documenten die zijn uitgewerkt door of ter beschikking zijn gesteld van het Parlement en die informatie bevatten over de standpunten van de instellingen over lopende medebeslissingsprocedures. Het gaat met name om tabellen met meerdere kolommen die in het kader van de trialogen zijn opgesteld.

Die tabellen bestaan in de regel uit vier kolommen: de eerste bevat de tekst van het wetgevingsvoorstel van de Commissie, de tweede het standpunt van het Parlement en de door het Parlement voorgestelde wijzigingen, de derde het standpunt van de Raad en de vierde de voorlopige compromistekst of het voorlopige standpunt van het voorzitterschap van de Raad over de door het Parlement voorgestelde wijzigingen.

Bij een besluit van 8 juli 2015 heeft het Parlement volledige toegang verleend tot vijf van de zeven tabellen met meerdere kolommen die het aan de hand van de ingediende verzoeken had kunnen vinden. Wat de twee andere tabellen betreft, heeft het Parlement slechts toegang verleend tot de eerste drie kolommen van die tabellen en heeft het dus geweigerd om de vierde kolom daarvan openbaar te maken. Het Parlement heeft gesteld dat de vierde kolom van de betrokken documenten voorlopige compromisteksten bevatte en voorlopige standpunten van het voorzitterschap van de Raad, waarvan de openbaarmaking een daadwerkelijke, specifieke en ernstige ondermijning zou vormen van het besluitvormingsproces van de instelling en van het interinstitutionele besluitvormingsproces in het kader van de lopende wetgevingsprocedure.

De Capitani heeft bij het Gerecht van de Europese Unie beroep ingesteld tegen het besluit van het Parlement, dat inmiddels in 2016 toegang heeft verleend tot de betrokken documenten door deze op het documentenregister van het Parlement ter beschikking van het publiek te stellen, aangezien de wetgevingsprocedure waarop zij betrekking hadden was afgerond.

In zijn arrest van vandaag stelt het Gerecht allereerst vast dat De Capitani zelfs nadat de betrokken documenten ter beschikking van het publiek zijn gesteld niet zijn procesbelang heeft verloren, aangezien de vastgestelde onwettigheid zich in de toekomst opnieuw kan voordoen, los van de omstandigheden van de zaak die tot het onderhavige beroep hebben geleid.

Vervolgens stelt het Gerecht met betrekking tot de toegang tot de vierde kolom van dialoogtabellen die betrekking hebben op een lopende wetgevingsprocedure, vast dat er, gelet op de aard van de wetgevingsprocedure, geen algemeen vermoeden van niet-openbaarmaking kan worden

¹ Een dialoog is een informeel driepartijenoverleg waaraan vertegenwoordigers van het Parlement, de Raad en de Commissie deelnemen. Het doel van deze contacten is om snel een akkoord te bereiken over een geheel van amendementen die acceptabel zijn voor het Parlement en de Raad, welk akkoord vervolgens door die instellingen nog moet worden goedgekeurd overeenkomstig hun respectieve interne procedures.

² Het oorspronkelijke verzoek is ingediend op 15 april 2015. Nadat het Parlement dit verzoek had afgewezen wegens het grote aantal beoogde documenten, diende De Capitani op 19 juni 2015 een confirmatief verzoek in dat de strekking van het oorspronkelijke verzoek beperkte.

aanvaard, waarbij het beklemt toont dat de beginselen van openbaarmaking en transparantie inherent zijn aan de wetgevingsprocedures van de Unie.

Het Gerecht stelt in dit verband vast dat veelvuldig gebruik wordt gemaakt van trialogen, dat de wetgever zelf erkent dat zij een integrerend deel van de wetgevingsprocedure vormen en dat zij in 70 tot 80 % van de wetgevingsprocedures worden aangewend. Voorts vinden de vergaderingen van de trialogen achter gesloten deuren plaats en worden de tijdens die vergaderingen gesloten akkoorden, die gewoonlijk worden weergegeven in de vierde kolom van de dialoogtabellen, daarna meestal zonder substantiële wijzigingen vastgesteld door de medewetgevers. Voor de documenten van de trialogen gelden de zojuist genoemde beginselen, aangezien juist de transparantie in het wetgevingsproces ertoe bijdraagt om aan de instellingen een grotere legitimiteit te verlenen in de ogen van de burgers van de Unie en het vertrouwen van deze burgers te vergroten, doordat zij een open discussie mogelijk maakt over meerdere uiteenlopende gezichtspunten. In feite is het veeleer de afwezigheid van informatie en discussie die bij de burgers twijfel doet ontstaan, niet alleen over de rechtmatigheid van een individuele handeling, maar ook over de legitimiteit van het gehele besluitvormingsproces. Het moet dus mogelijk zijn om toegang tot die documenten te verkrijgen op basis van een specifiek verzoek krachtens de verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie³, tenzij de betrokken instelling aantoont dat de volledige toegang tot de betrokken documenten concreet en daadwerkelijk, op redelijk voorzienbare en niet louter hypothetische wijze, haar besluitvormingsproces kan ondermijnen.

Het Gerecht beklemt toont in dit verband dat de mogelijkheid van een ernstige ondermijning van het besluitvormingsproces niet kan worden aanvaard zolang het risico van druk van buitenaf niet reëel wordt door de manifestatie van de publieke opinie. De uitoefening door de burgers van hun democratische rechten houdt immers in dat het besluitvormingsproces in de instellingen die aan de wetgevingsprocedures deelnemen, op de voet kan worden gevolgd en dat alle relevante informatie toegankelijk is. Het Gerecht merkt op dat het betrokken wetgevingsvoorstel in casu de rechten van burgers betrof en dat de vierde kolom elementen bevatte die deel uitmaakten van een klassieke wetgevende werkzaamheid.

De dialoogwerkzaamheden vormen een beslissende fase van de wetgevingsprocedure, hetgeen inhoudt dat het recht op toegang van het publiek tot de werkzaamheden volledig moet worden geëerbiedigd en dat strikte toepassing moet worden gegeven aan de uitzonderingen die zijn vastgesteld in de verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

Het Gerecht verklaart het besluit waarbij het Parlement het verzoek om toegang tot de documenten heeft afgewezen dus nietig, omdat het van oordeel is dat uit geen van de aangevoerde gronden, afzonderlijk of in hun geheel bezien, blijkt dat de volledige toegang tot de betrokken documenten onder de hierboven genoemde voorwaarden een ondermijning kon vormen van het betrokken besluitvormingsproces.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

³ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB 2001, L 145, blz. 43).

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170